

Sygn. akt *XVII AmA 100/12*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

W następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: stażysta Iwona Hutnik

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) spółki z o.o. w L.

przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 28 maja 2012 r. nr (...)

- 1) uchyla zaskarżoną decyzję,
- 2) zasądza od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na rzecz (...) spółki z o.o. w L.

kwotę 1000 zł (jeden tysiąc) tytułem kosztów opłaty sądowej od odwołania.

SSO Witold Rękosiewicz

Sygn. akt *XVII AmA 100/12*

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezes UOKiK, pozwany) decyzją z dnia 28 maja 2012 roku nr (...) działając na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 oraz art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) (dalej Ustawa lub uokik) po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów dotyczącego (...) sp. z o.o. w L., (...), powód, przedsiębiorca):

I. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 uokik działanie przedsiębiorcy, polegające na zamieszczaniu w stosowanych wzorcach umownych zatytułowanych: - „ Umowa Nr ... dotycząca wywozu niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych” , - „ Umowa Nr ... dotycząca wywozu niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych wraz z bioodpadami „ postanowień o treści :

- § 4 ust. 2: „ Zaleganie w płaceniu przez Zleceniodawcę należności za wykonaną usługę przez kolejne dwa kwartalne okresy rozliczeniowe spowoduje rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia i zabranie pojemnika” ,

- § 12: „W spawach nieuregulowanych niniejszą umową zastosowanie mają przepisy Kodeksu Cywilnego, a wszelkie spory rozstrzygane będą przez Sąd Rejonowy w Legnicy”, które są postanowieniami umownymi tożsamymi z postanowieniami wpisanymi do rejestru postanowień umownych uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ kpc

i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 1 lutego 2012 r.

II. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 uokik działanie (...), polegające na zamieszczaniu w stosowanych wzorcach umownych zatytułowanych:

- „ Umowa Nr ... dotycząca wywozu niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych”, - „ Umowa Nr ... dotycząca wywozu niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych wraz z bioodpadami „ postanowień o treści : - § 3 ust. 4 : „Zleceniobiorca zastrzega sobie prawo do zmiany cen, między innymi o wzrost opłaty za korzystanie ze środowiska oraz o wartość wskaźnika inflacji ogłaszanego corocznie przez Prezesa GUS, a także z uwagi na inne nieprzewidziane w dniu podpisania umowy okoliczności, mające wpływ na wysokość ceny”, - § 8 : „ 1. Zleceniobiorca ma prawo do zmiany ceny za usługę. Nowa cena podana zostanie do wiadomości poprzez jej ogłoszenie w lokalnej prasie lub rozplakatowanie w rejonie działania z wyprzedzeniem 14 dniowym albo poprzez podanie informacji na fakturze za ostatni okres rozliczeniowy, przed wprowadzeniem nowej ceny. 2. Inne zmiany do umowy dokonują się poprzez przesłanie Zleceniodawcy podpisanego przez Zleceniobiorcę aneksu do umowy (...)” i nakazał zaniechanie jej stosowania.

III. z tytułu stwierdzonych naruszeń art. 24 ust.1 i ust.2 pkt 1 uokik Prezes UOKiK, na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik nałożył na (...) sp. z o.o. w L. kary pieniężne w wysokości odpowiednio : - 9 445 zł w związku z działaniem określonym w pkt I decyzji, - 16 868 zł w związku z działaniem określonym w pkt II decyzji.

(...) sp. z o.o. w L. złożyło o odwołanie od decyzji Prezesa UOKiK.

Zaskarżonej decyzji powód zarzucił naruszenie :

1. art. 28 w zw. z art. 50 ust. 2 pkt 1 i w zw z art. 74 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z pkt 23 preambuły rozporządzenia Rady (WE) Nr 1/2003 z dnia 16.12.02. w sprawie wprowadzenia reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz. U. UE. 2003 Nr 1, poz. 1) i w zw. z art. 6 – 11 kpa,

- poprzez brak precyzyjnego określenia zakresu żądanych informacji w piśmie z dnia 18.01.2012 r. oraz niedookreślenie tego zakresu w rozmowie telefonicznej w dniu 14.02.2012 r. co spowodowało, że powód zamiast proponowanego przesłania pozwanemu umów obowiązujących na dzień 28.11.2011 r., zaparafowanych przez osoby uprawnione, wydał dyspozycję by przygotować nowe wzory umów w oparciu o stanowisko wcześniej prezentowane w sprawie i uzasadnione w tych okolicznościach przeświadczenie, że stanowisko to zostało w pełni zaakceptowane przez pozwanego, wysłał te umowy pozwanemu, co miało zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem pozwany zamiast pominąć ten materiał dowodowy jako uzyskany z rażącem naruszeniem prawa, wychodzącym poza zakres uprawnień ustawowych pozwanego oparł na nim rozstrzygnięcie na niekorzyść powoda, co stanowi o tym, że pozwany wbrew zasadom ogólnym wynikającym z art. 6 – 11 kpa, które m in. stanowią, że organy administracji publicznej obowiązane są do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalanie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego, mają czuwać aby strony nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania i winny wyjaśniać stronom zasadność przesłanek, którymi kierują się przy załatwieniu sprawy, aby w ten sposób doprowadzić do wykonania decyzji bez potrzeby stosowania środków przymusu – wprowadził powoda w błąd a później błąd ten wykorzystał, pozbawiając powoda realnej możliwości rozpoznania jego sprawy na podstawie art. 28 w/w ustawy, bo powód nie miał już możliwości ani modyfikacji swoich zobowiązań ani zachowania biernej postawy, co umożliwiło mu skorzystanie z tego przepisu i co stanowi o tym, że pozwany zmusił powoda do podejmowania czynności pogarszających jego sytuację prawną, ograniczając w istotny

sposób uprawnienia strony w tym postępowaniu, co w konsekwencji spowodowało, że pozwany w ogóle nie rozważał możliwości rozpoznania sprawy na podstawie art. 28 ustawy lecz zastosował przepisy opisane w pkt 2 zarzutów,

- poprzez brak ustosunkowania się do stanowiska powoda zawartego w odpowiedzi na zarzuty i uwzględnienie w decyzji zarzutów do których strona nie mogła się ustosunkować i co miało istotny wpływ na prawidłowość stanowiska powoda co do tych zarzutów i nowego wzorca umowy, a w konsekwencji na treść decyzji.

2. art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 1 i 2, art. 106 ust. 1 i 4 uokik poprzez zastosowanie tych przepisów, wynikające z okoliczności opisanych w pkt 1 a nadto błędnego ustalenia stanu faktycznego i pominięcia okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia tej sprawy, a mianowicie:

- pominięcia faktu, że powód w toku postępowania współpracował z pozwanym w celu wyjaśnienia sprawy, przedstawił swoje stanowisko co do uzasadnionego, jego zdaniem zakresu zmiany wzorca umów, czekając na stanowisko pozwanego w tym zakresie, by móc przystąpić do ostatecznej zmiany wzorca umów i umów,

- pominięcia faktu, że powód bez żadnych zastrzeżeń wykonywał polecenia pozwanego i w odpowiedzi na pismo pozwanego z dnia 18.01.2012 r., zgodnie z żądaniem pozwanego opracował i wprowadził do stosowania w dniu 1.02.2012 r. nowe wzory umów,

- pominięcia oświadczenia powoda z dnia 9.05.2012 r., że zobowiązuje się do zmiany wzorca umów oraz zmiany umów zawartych z konsumentami zgodnie ze wskazaniem pozwanego,

co stanowi o tym, że pozwany nie musiał stosować w/w przepisów, by uzyskać pożądaną zmianę umowy w taki sposób, aby nie naruszała przepisów ustawy

3. art. 106 ust. 1 pkt 4 i art. 111 uokik, poprzez pominięcie wszystkich okoliczności wymienionych w pkt 2, które poza znaczeniem opisanym w tym punkcie, dodatkowo mają zasadnicze znaczenie dla podjęcia decyzji co do kary (art. 106 ust. 1) i jej wymiaru (art. 111) jako okoliczności łagodzącej w rozumieniu tego przepisu oraz naruszenie art. 111 ustawy poprzez nieuzasadnione przyjęcie, jako okoliczności obciążającej, że powód stosował przez okres ponad 3 lat praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów (str. 17 i 18 uzasadnienia), choć od dnia umieszczenia w rejestrze klauzuli nr 1979 (9.03.2010 r.) do dnia zmiany wzorca umowy, zawierającego poprawny zapis (8.02.2012 r.) minęło mniej niż dwa lata a od dnia umieszczenia w rejestrze klauzuli nr 1977 (9.03.2010 r.) do dnia wydania decyzji minęło mniej niż 3 latami, a do dnia wszczęcia postępowania jeszcze mniej.

4. naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 w zw. z art. 74 uokik w zakresie:

- klauzuli nr 1977 poprzez nieuzasadnione uznanie, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności przewidują uprawnienie kontrahenta do określenia lub podwyższenia ceny wynagrodzenia po zawarciu umowy bez przyznania kontrahentowi prawa do odstąpienia od umowy, choć nic takiego z treści klauzuli nr 1977 nie wynika, a pozwany zarzucił powodowi naruszenie określonej klauzuli wynikającej z rejestru a nie działanie bezprawne wynikające z uzasadnienia wyroku, do czego powód odniósł się w pkt 1.

- klauzuli nr 1979 poprzez nieuzasadnione uznanie, że treść tej klauzuli jest tożsama z zapisem § 4 ust. 2 umowy, albowiem klauzulą niedozwoloną jest prawo rozwiązania umowy bez wypowiedzenia w przypadku kiedy konsument spóźnia się z zapłatą za usługi, bez określenia czasu spóźnienia. Oznacza to, że jeśli konsument spóźni się nawet 1 dzień to zleceniobiorca może rozwiązać umowę bez wypowiedzenia. Z zapisu § 4 ust. 2 wynika natomiast, że powód może rozwiązać umowę bez wypowiedzenia, jeśli konsument nie zapłaci za dwa kolejne okresy kwartalne, czyli za pół roku, co stanowi istotną różnicę, bo okres zwłoki w płaceniu uzasadniający rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia jest ściśle określony.

W oparciu o powyższe zarzuty powód wniósł o:

I. uchylenie zaskarżonej decyzji w całości lub jej zmianę w całości,

ewentualnie o zmianę decyzji poprzez wykreślenie z pkt I decyzji postanowień dot. § 4 ust. 2 umowy, wykreślenie z pkt II decyzji postanowień dot. § 8 ust. 1 i 2 umowy oraz uchylenie pkt III decyzji II. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając zarzuty odwołania powód, w oparciu o przebieg postępowania zarzucił Prezesowi UOKiK błędne ustalenie stanu faktycznego i pominięcie szeregu wskazanych okoliczności, co jego zdaniem miało zasadniczy wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Powód wskazał również, że mimo wadliwości przedmiotowej decyzji dostosował stosowane przez siebie wzorce umowne do wymogów Prezesa UOKiK. Stwierdził, że wobec osiągnięcia zamierzonego celu nie było potrzeby nakładania na (...) tak dolegliwej kary, zwłaszcza, iż ma ona charakter fakultatywny.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Podtrzymał w całości stanowisko przyjęte w zaskarżonej decyzji. Ustosunkował się do zarzutów odwołania i stwierdził, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że powód wykorzystuje w stosunkach z konsumentami wzorec umowny, zawierający klauzule niedozwolone, kształtujące prawa i obowiązki konsumentów w sposób mniej korzystny niż prawa i obowiązki powoda. Zarzuty powoda Prezes UOKiK uznał za nieuzasadnione i nie zasługujące na uwzględnienie. Zaznaczył, że przy wydawaniu zaskarżonej decyzji uwzględnił okoliczność wprowadzenia przez powoda, z dniem 1 lutego 2012 r. zmian do wzorców umownych i uznając na tej podstawie, że od tego dnia powód zaniechał częściowo stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Wskazane zachowanie zostało uwzględnione przy ustalaniu wysokości nałożonej na powoda kary pieniężnej.

Powód ustosunkował się do odpowiedzi na odwołanie w piśmie procesowym z dnia 3 grudnia 2012 r. złożonym z naruszeniem art. 207 §3 kpc. Pismo to podlegało zwrotowi na podstawie art. 207 § 3 kpc a zawarte w nim twierdzenia zostały przez Sąd pominięte zgodnie z art. 207 § 6 kpc.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, postanowieniem nr (...) z dnia 28 listopada 2011r. wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez (...) Sp. z o.o. w L. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 w/w ustawy polegających na stosowaniu w używanych przez przedsiębiorcę wzorcach umownych postanowień tożsamych z wpisanymi do rejestru klauzul niedozwolonych.(k. 1 akt adm.).

Wzorce przedmiotowych umów zostały przesłane przez przedsiębiorcę do UOKiK-u wraz przy piśmie z dnia 5 września 2011r. z informacją, że „Umowa na wywóz niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych” stosowana jest od dnia 17 października 2008r., a „Umowa na wywóz niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych wraz z bioodpadami” stosowana jest od dnia 20 maja 2010r. Na podstawie przedstawionych wzorców umów zawartych zostało 4137 umów na wywóz niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych, w tym 590 umów na wywóz niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych wraz z bioodpadami (k. 3 akt adm.).

W trakcie postępowania, przedsiębiorca w piśmie z dnia 12 grudnia 2011r. odpowiadając na zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 28 listopada 2011 r. przedstawił własną ocenę wskazanych przez Prezesa UOKiK postanowień umownych i stwierdził, iż nie można uznać, że treść postanowień wzorców umów jest tożsama z treścią postanowień uznanych za niedozwolone, a te które można uznać za niedozwolone, nie naruszyły „rażąco” interesu konsumentów w myśl art. 385¹ kc i zostaną zmienione. Poinformował, że z wykorzystaniem wymienionych wzorców umownych zawarł 4600 umów.

Odnośnie treści zapisu § 3 ust. 4 stosowanych wzorców umownych (...) oświadczyła, że postanowienie § 3 ust. 4 wzorca umowy jednoznacznie konkretyzuje warunki zmiany ceny, tj. o wzrost opłaty za korzystanie ze środowiska oraz o wartość wskaźnika inflacji ogłaszanego corocznie przez Prezesa GUS, a zatem podciągnięcie tego zapisu pod wyżej określony zapis klauzuli niedozwolonej jest nieuzasadnione. (...) zobowiązuje się zmodyfikować w

umowie treść: „a także z uwagi na inne nieprzewidziane w dniu podpisania umowy okoliczności, mające wpływ na wysokość ceny” poprzez jej doprecyzowanie. (...) wyjaśnia, że przesłankami podwyższenia ceny był tylko wzrost opłat środowiskowych i (lub) wzrost inflacji, a nie inne okoliczności, zatem prawa konsumentów de facto nie zostały naruszone. Opłaty środowiskowe, to opłaty za korzystanie ze środowiska (zanieczyszczanie środowiska), które w myśl założeń ustawodawcy winni ponosić zanieczyszczający. Wysokość stawek opłat określana jest przez uprawniony organ (Ministra Środowiska lub Radę Ministrów). Właściciel składowiska musi odprowadzić tę opłatę stosownie do ilości i rodzaju odpadów. Zatem cena usługi usuwania (odbioru) odpadów komunalnych jest nierozzerwalnie związana z wysokością opłat środowiskowych. Dlatego (...) uzależniło w umowach cenę usługi od wysokości tych opłat i jeśli cena jest podwyższona, to przede wszystkim z tego powodu, a w dalszej kolejności z powodu wzrostu wskaźnika inflacji”.

W odniesieniu do treści zapisu § 4 ust. 2 wzorców umownych (...) stwierdziła, że klauzulą niedozwolona jest prawo zleceniobiorcy do rozwiązania umowy bez wypowiedzenia, gdy zleceniodawca spóźnia się z zapłatą. Celem tej klauzuli jest wyłączenie możliwości zastąpienia wypowiedzenia, rozwiązaniem umowy bez wypowiedzenia (uprzedzenia). Zatem klauzula dotyczy takiej sytuacji, gdy rozwiązuje się umowę bez wypowiedzenia w razie jakiegokolwiek zwłoki w zapłacie. Zgodnie z wzorcem umowy, jeśli konsument zalega z zapłatą za jeden kwartał, to (...) może rozwiązać umowę za wypowiedzeniem, na podstawie § 11 umowy. Rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia i zabranie pojemnika następuje, jeśli zleceniodawca nie zapłaci za dwa okresy kwartalne. Rozwiązanie umowy w tym trybie następuje dopiero jeśli zleceniodawca nie dokona zapłaty mimo dwukrotnego wezwania do zapłaty i pisemnego uprzedzenia o zabraniu pojemnika. Nadto, na fakturze za drugi kwartał znajduje się informacja o zaległości dot. pierwszego kwartału i nowej cenie. Na podstawie jak wyżej, należy uznać, że rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia jest korzystniejsze dla zleceniodawcy (konsumenta) albowiem ma trzy miesiące więcej na uregulowanie zaległości. W zdecydowanej większości przypadków zleceniodawcy reagują dopiero na informacje o zabraniu pojemnika. Wtedy regulują należności i umowa jest kontynuowana”.

Za nieuzasadnione (...) uznała także zakwestionowanie przez Prezesa UOKiK zapisu § 8 stosowanych przez nią wzorców umownych. Zdaniem przedsiębiorcy „Cena jako „główne świadczenie stron” została jednoznacznie określona, zatem zmiana wysokości ceny wskutek zmiany wskaźników kształtujących tę cenę nie wymaga zmiany w formie aneksu do umowy. Należy także mieć na względzie, że zmiana ceny jest dokonywana w granicach górnych stawek określonych Uchwałą Rady Gminy, przy zachowaniu konkurencyjności wobec cen innych firm świadczących te usługi. Podmiotów takich na rynku jest wiele. Niektóre z nich mają zasięg ponadregionalny, a nawet międzynarodowy. Praktyka wskazuje, że na zwrot podpisanych aneksów (...) mogła by liczyć w wymiarze kilku procent. Koszty takiego postępowania (w tym możliwość zasypania Gminy L. śmieciami wskutek niepodpisania aneksów i rozwiązania umów), byłyby bardzo wysokie. Niewątpliwie wprowadzenie obowiązku każdorazowego anektowania umowy w zw. ze zmianą cen usług wynikającą ze zmiany opłat środowiskowych lub inflacji sparaliżowałoby wywóz nieczystości. Należy także mieć na względzie, że taki sposób zmiany ceny nie był kwestionowany przez konsumentów i że jest dla nich wygodny, bo nie tracą czasu, by „godzinami wystawać w Urzędach Pocztowych”, by odebrać aneks i dostarczyć go po podpisaniu zwrotnie do (...).

W odniesieniu do zakwestionowanej we wzorcach umownych treści § 12 (...) podało: „Spółka wyjaśnia, że ok. 90% sądowych spraw dot. mieszkańców L.. Interesy konsumentów spoza L. de facto nie zostały naruszone, albowiem wszystkie sprawy dot. konsumentów podlegających właściwości innych sądów, były i są kierowane do sądów właściwych dla tych konsumentów, ze względu na miejsce zamieszkania”.

Do pisma załączono szereg dokumentów dotyczących sytuacji finansowej przedsiębiorstwa i potwierdzających wyjaśnienia (...) odnośnie postanowienia § 12 umowy (k. 5-7 akt adm).

Prezes UOKiK pismem z dnia 18 stycznia 2012r. zwrócił się do przedsiębiorcy o nadesłanie wzorców umownych pn. „Umowa Nr...” dotycząca niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych oraz pn. „Umowa Nr...” dotycząca wywozu niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych wraz z bioodpadami”, a także CIT-u za 2011r. lub innego dokumentu, który obrazuje osiągnięty w 2011r. przychód np. sprawozdania FO1 obejmującego dane za czwarty kwartał 2011r.

W przedmiotowym piśmie wytłuszczonym drukiem wskazano również, że zgodnie z art. 51 ustawy oikik dowodem z dokumentu w postępowaniu przed Prezesem Urzędu może być tylko oryginał dokumentu lub jego kopia poświadczona przez organ administracji publicznej, notariusza, adwokata, radcę prawnego lub upoważnionego pracownika. Wskazano na okoliczność, że oznacza to, iż wszystkie dołączone do odpowiedzi dokumenty nie będące oryginałami powinny zostać poświadczony w sposób wyżej opisany. (k.26-27 akt adm.).

Przy piśmie z dnia 6 lutego 2012r. przedsiębiorca przesłał wzorce umowne zawierające zmienione postanowienia oraz poświadczony za zgodność z oryginałem żądane dokumenty dotyczące przychodów (k. 28-42 akt adm.).

Wzorce umowne w nowej wersji (...) złożyło również przy kolejnych pismach z dnia 15 lutego 2012 r. i 5 kwietnia 2012 r. Przedsiębiorca oświadczył, że wzorce zawierające zmiany zostały wprowadzone do stosowania od dnia 1 lutego 2012 r.

W wyniku podjętych przez (...) działań treść zmienionych postanowień wzorców umownych w nowym brzmieniu była następująca :

- § 3 ust. 4: „Zleceniobiorca zastrzega sobie prawo do zmiany cen, między innymi o wzrost opłaty za korzystanie ze środowiska oraz o wartość wskaźnika inflacji ogłaszanego corocznie przez Prezesa GUS”;

- § 4 ust. 2: „Zaleganie w płaceniu przez Zleceniodawcę należności za wykonaną usługę przez kolejne dwa kwartalne okresy rozliczeniowe spowoduje rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia i zabranie pojemnika. Rozwiązanie umowy w tym trybie nastąpi, jeśli zleceniodawca nie dokona zapłaty, pomimo dwukrotnego wezwania do zapłaty i pisemnego uprzedzenia o zabraniu pojemnika”;

- § 8 „1 W przypadkach, o których mowa w § 3 ust. 4 Zleceniobiorca ma prawo do zmiany ceny za usługę. Nowa cena podana zostanie do wiadomości poprzez jej ogłoszenie w lokalnej prasie lub rozplakatowanie w rejonie działania w wyprzedzeniu 14 dniowym albo poprzez podanie informacji na fakturze za ostatni okres rozliczeniowy, przed wprowadzeniem nowej ceny.

2. Inne zmiany do umowy dokonują się poprzez przesłanie Zleceniodawcy podpisanego przez zleceniobiorcę aneksu do umowy (...)”.

- § 12 „W sprawach nie uregulowanych niniejszą umową zastosowanie mają przepisy kodeksu cywilnego”.

W piśmie z dnia 9 maja 2012r. (...) potwierdziło, że od dnia 1lutego 2012r. wprowadziło nowy wzorec umów. Jednocześnie przedsiębiorca wyjaśnił, że przedstawionych zmian nie wprowadził jeszcze do umów zawartych z konsumentami przed dniem 1 lutego 2012 r., czekając na wskazania UOKiK w tym zakresie. W związku z tym wniósł o potraktowanie przesłanych wzorców tylko jako propozycji (...) sposobu zmiany tych umów i zobowiązał się do zmiany wzorca umowy oraz zawartych z konsumentami umów zgodnie ze wskazaniem Prezesa UOKiK (k. 65 akt adm.).

Na podstawie dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, złożony odwołania od decyzji administracyjnej otwiera drogę pierwszo instancyjnego postępowania sądowego, w którym Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ma obowiązek rozpoznania sprawy od nowa zarówno pod względem merytorycznym jak i proceduralnym . Z tej przyczyny podnoszone przez powoda w odwołaniu zarzuty dotyczące uchybień proceduralnych nie mogą stanowić podstawy do uchylenia zaskarżonej decyzji o ile prowadzą do stwierdzenia jej nieważności z mocy samego prawa. W świetle powyższego, zdaniem Sądu podniesione w odwołaniu zarzuty dotyczące nieprecyzyjnego określenia zakresu żądanych informacji, które na wezwanie Prezesa UOKiK miało przedstawić (...), nieudzielenia stronie stosownych wyjaśnień oraz braku ustosunkowania się Prezesa UOKiK do stanowiska powoda przedstawionego przez powoda w piśmie złożonym w postępowaniu administracyjnym nie mają wpływu na ocenę prawidłowości zaskarżonej decyzji. Również

pozostałe zarzuty odwołania dotyczące naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie zasługują na uwzględnienie.

Za nietrafne należy uznać zarzuty błędnego ustalenia stanu faktycznego i pominięcia okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, ponieważ nie znajdują one potwierdzenia w zebranym w sprawie w sposób wyczerpujący materiale dowodowym.

Jako bezzasadne należało ocenić podnoszone w odwołaniu zarzuty pominięcia przez Prezesa UOKiK faktu współpracy powoda z pozwanym w toku postępowania. Należy podkreślić, że obowiązek udzielania w toku postępowania wyjaśnień spoczywa na powodzie z mocy prawa a niewypełnianie tego obowiązku zagrożone jest przewidzianą w ustawie, dotkliwą karą pieniężną. Ponadto fakt współpracy przez stronę w postępowaniu może mieć jedynie wpływ na wysokość nałożonej kary pieniężnej, lecz nie daje podstawy do umorzenia postępowania lub odstąpienia od nałożenia kary. Również złożone przez (...) w piśmie z dnia 9 maja 2012 r. zobowiązanie do zmiany wzorca umownego i zmiany zawartych uprzednio z konsumentami umów nie stanowi podstawy do zastosowania w sprawie przepisu art. 28 uokik bez nałożenia kary pieniężnej. Brak więc w sprawie podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 106 i art. 111 uokik. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonej decyzji oraz odpowiedzi na odwołanie, przy określaniu wysokości nałożonej kary pieniężnej Prezes UOKiK w prawidłowy sposób uwzględnił okoliczności, o których mowa w tych przepisach.

Należy zaznaczyć, że przedstawione w odwołaniu twierdzenia, dotyczące poszczególnych stosowanych przez powoda postanowień umownych i braku ich tożsamości z klauzulami wpisanymi do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ kpc nie zostały udowodnione i z tej przyczyny również nie zasługiwały na uwzględnienie. W złożonym odwołaniu oraz w postępowaniu administracyjnym powód dążył do wykazania, iż wykorzystywane przez niego klauzule umowne nie naruszają rażąco interesów konsumentów. Przedmiotem rozstrzygnięcia w prowadzonym postępowaniu nie było jednak to zagadnienie lecz okoliczność, czy klauzule wykorzystywane przez (...) wywołują dla konsumentów takie same negatywne skutki prawne jak postanowienia wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych.

W ocenie Sądu zarówno w pismach składanych w postępowaniu prowadzonym przed Prezesem UOKiK jak i w postępowaniu odwoławczym powód nie wykazał jednak braku tożsamości pomiędzy stosowanymi przez (...) postanowieniami umownymi, wskazanymi przez pozwanego w zaskarżonej decyzji a postanowieniami uznanymi za niedozwolone prawomocnym wyrokiem sądu.

Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy miał również na uwadze fakt, iż z akt administracyjnych sprawy i uzasadnienia zaskarżonej decyzji nie wynika, że powodowa spółka była stroną postępowania sądowego o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone a wymienione w zaskarżonej decyzji postanowienia stosowane przez powoda zostały uprzednio wpisane do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ kpc na podstawie prawomocnego wyroku sądu. Również w składanych w sprawie pismach procesowych żadna ze stron postępowania nie twierdziła, że klauzule umowne wykorzystywane przez powoda przy zawieraniu umów z konsumentami były kiedykolwiek przedmiotem oceny sądu i na skutek przeprowadzonego postępowania zostały uznane za abuzywne.

Należy zauważyć, iż z utrwalonego obecnie orzecznictwa Sądu Najwyższego, dotyczącego skutków wyroku wydanego w postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone zakończonego wpisem konkretnego postanowienia do rejestru klauzul niedozwolonych wynika, że ani wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ani wpis danego postanowienia do rejestru nie wiąże w sprawach dotyczących innego przedsiębiorcy, nawet jeżeli kwestionowane w sprawach dotyczących stosowania praktyki określonej w art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik postanowienia wzorca umowy mają brzmienie tożsame z postanowieniami uznanymi za niedozwolone i wpisanymi do prowadzonego przez Prezesa UOKiK rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (wyroki Sądu Najwyższego z 20 września 2013 r., II CSK 708/12; z 23 października 2013 r., IV CSK 142/13; postanowienia Sądu Najwyższego z 16 września 2011 r., I CSK 676/10; uchwały Sądu Najwyższego z 7 października 2008 r., III CZP 80/o8, OSNC 2009 nr 9, poz. 118; z 13 stycznia 2011 r., III CZP 119/10, OSNC 2011 nr 9, poz. 95).

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2011 r., III SK 44/10, uwzględniającym stanowisko SN przyjęte w uchwałach z dnia 7 października 2008 r., III CZP 80/08 oraz z 13 stycznia 2011 r., III CZP 119/10 Sąd Najwyższy doprecyzował pogląd wyrażony w uzasadnieniu uchwały SN z dnia 13 lipca 2006 r., III SZP 3/06 stwierdzając, iż praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów może być dalsze stosowanie postanowienia, którego treść jest identyczna z treścią postanowienia wpisanego do rejestru, tylko przez tego samego przedsiębiorcę, który był pozwanym w postępowaniu zakończonym wpisem do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Sąd Najwyższy jednocześnie wskazał, że z uwagi na zasady ustalania niedozwolonego charakteru postanowienia wzorca umowy nie jest możliwe traktowanie jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik zachowania innego przedsiębiorcy, polegającego na stosowaniu postanowień wpisanych do rejestru klauzul umownych uznanych za niedozwolone i nakładanie na niego z tego tytułu kar pieniężnych. Przedstawiona linia orzecznicza zbieżna jest z dominującym w piśmiennictwie poglądem, iż wyrok uwzględniający powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone obejmuje swoim skutkiem tylko pozwanego przedsiębiorcę oraz podmioty, którym przysługiwałaby legitymacja czynna do wytoczenia powództwa w sprawie o uznanie tego postanowienia w tym konkretnym wzorcu za niedozwolone a więc tylko konsumentów związanych postanowieniami tego wzorca umowy.

Na rozprawie w dniu 9 września 2014 r. pełnomocnik powoda wskazał na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014 r. sygn. akt I CSK 20/14, popierające koncepcję prawomocności rozszerzonej, co uzasadniałoby możliwość wydawania przez Prezesa UOKiK decyzji o stosowaniu praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów przez przedsiębiorców, w odniesieniu do których nie wydano wyroków o uznaniu stosowanych przez nich postanowień za niedozwolone. W ocenie Sądu powołana przez pozwanego argumentacja nie zasługuje na uwzględnienie. Jak bowiem wynika z powołego wyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2011 r., III SK 44/10, zasady ustalania niedozwolonego charakteru postanowienia wzorca umownego są odmienne od zasad ustalania stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik. Z tego względu nie jest możliwe traktowanie jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów działań przedsiębiorców, w stosunku do których nie zapadły uprzednio wyroki stwierdzające, iż stosowane przez nich klauzule są niedozwolone. Z powyższego wynika, że na gruncie przepisów obowiązującej obecnie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2007 roku, zachowania polegającego na stosowaniu przez innego przedsiębiorcę postanowień wzorca umowy wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 tej ustawy, nie można uznać za bezprawne. Nie jest to bowiem zachowanie sprzeczne z ukształtowanymi w kpc zasadami funkcjonowania rejestru i skutkami wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy, w ramach tzw. abstrakcyjnej kontroli wzorców umów za niedozwolone. Oznacza to, że art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik znajduje zastosowanie wyłącznie do przedsiębiorcy, który upoczywie nie stosuje się do orzeczonego w odniesieniu do niego zakazu wykorzystywania niedozwolonych postanowień umowy. W konsekwencji należy stwierdzić, że w odniesieniu do przedsiębiorcy, w stosunku do którego nie wydano prawomocnego wyroku zakazującego stosowania określonych klauzul umownych, brak podstaw do zastosowania przepisów Ustawy dotyczących nałożenia kary pieniężnej z tytułu stosowania niedozwolonej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów oraz określających środki usunięcia trwających skutków naruszenia wobec ich nieistnienia. Analogiczne stanowisko zostało wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 r. III SK 18/13. Skoro więc z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, że w stosunku do powoda został wydany prawomocny wyrok uznający stosowane przez niego klauzule umowne za niedozwolone i zakazujący wykorzystywania w stosunkach z konsumentami wymienionych w zaskarżonej decyzji postanowień wzorca umowy, brak było podstaw do uznania, iż działanie powoda stanowiło zakazaną praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik. Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Sąd Okręgowy uznając, jakkolwiek z innych niż przedstawione przez powoda przyczyn, że brak podstaw do utrzymania zaskarżonej decyzji, na podstawie art. 479^{31a} § 3 kpc orzekł jak

w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 kpc stosownie do wyniku sporu.

SSO Witold Rękosiewicz